

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΜΑΔΡΙΤΗΣ

ΟΔ.ΓΕΝ.30 - 02
ΟΔΗΓΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ

Ανδα. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	4
1. Γενικά χαρακτηριστικά χώρας.....	4
2. Δημογραφικά στοιχεία.....	5
3. Βασικά μακροοικονομικά μεγέθη αγοράς	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	8
1. Θεσμικό πλαίσιο	8
2. Στρατηγική εισόδου	14
3. Καταναλωτικά Πρότυπα.....	15
4. Βιομηχανική Ιδιοκτησία.....	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ. ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ - ΔΑΣΜΟΛΟΓΗΣΗ	17
1. Συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας	17
2. Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων.....	17
3. Φόρος επιχειρήσεων.....	18
4. Φόροι Τοπικής Αυτοδιοίκησης	19
5. Φόρος Προστιθέμενης Αξίας.....	20
6. Φόρος αυτοαπασχολούμενων	20
7. Δασμοί.....	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ- ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η. ΚΛΑΔΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ. ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	30

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Γενικά χαρακτηριστικά χώρας

Το Βασίλειο της Ισπανίας καταλαμβάνει έκταση 504.782 τετραγωνικών χιλιομέτρων στα νοτιοδυτικά της Ευρώπης, είναι η δεύτερη μεγαλύτερη χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η πέμπτη στην Ευρώπη. Πρωτεύουσά της είναι η Μαδρίτη. Το έδαφος της Ισπανίας καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος της Ιβηρικής Χερσονήσου, περιλαμβάνει επίσης τις Βαlearίδες Νήσους στη Μεσόγειο Θάλασσα, τις Κανάριες Νήσους στον Ατλαντικό Ωκεανό, και τις πόλεις της Βόρειας Αφρικής Θέουτα και Μελίγια. Βασική γλώσσα εργασίας είναι η ισπανική (μολονότι ορισμένες από τις 17 Αυτονομίες έχουν τη δική τους, Γαλικία, Χώρα των Βάσκων, Καταλονία).

Παρά τις διαφορές μεταξύ των διαφόρων περιφερειών της Ισπανίας, το κλίμα της χώρας θεωρείται γενικώς Μεσογειακό. Ο καιρός στη βόρεια παράκτια περιοχή είναι ήπιος και γενικά βροχερός όλο το χρόνο, δίχως ακραίες θερμοκρασίες το χειμώνα και το καλοκαίρι. Το κλίμα στην ακτογραμμή της Μεσογείου, συμπεριλαμβανομένων των Βαlearίδων Νήσων, της Θέουτα και της Μελίγιας, είναι ήπιο το χειμώνα και ζεστό και ξηρό το καλοκαίρι. Πιο ακραίες διαφορές παρατηρούνται στο εσωτερικό της χερσονήσου, όπου το κλίμα είναι μάλλον ξηρό, με κρύους χειμώνες και ζεστά καλοκαίρια. Οι Κανάριοι Νήσοι έχουν ιδιαίτερο κλίμα, με θερμοκρασίες περί τους 20 βαθμούς και μικρές διακυμάνσεις.

Το πολίτευμα της Ισπανίας είναι η κοινοβουλευτική μοναρχία. Το Σύνταγμα του 1978 κατοχυρώνει τα θεμελιώδη πολιτικά δικαιώματα και τις δημόσιες ελευθερίες. Η νομοθετική εξουσία ασκείται από το Κοινοβούλιο που περιλαμβάνει την Κάτω Βουλή και τη Γερουσία, τα μέλη των οποίων εκλέγονται με καθολική ψηφοφορία κάθε τέσσερα χρόνια. Στις 6 Ιουνίου 2018, ο σοσιαλιστής κ. Πέδρο Σάντσεθ έγινε ο νέος πρωθυπουργός της Ισπανίας μετά την υπερψήφιση πρότασης μομφής κατά του απερχόμενου ηγέτη κ. Μαριάνο Ραχόι, η οποία προκλήθηκε έπειτα από μία μακρά δίκη για διαφθορά, στην οποία εμπλέκονταν στελέχη του κεντροδεξιού κόμματός του. Στις 13 Φεβρουαρίου 2019, ωστόσο, οι αργοπορημένοι προϋπολογισμοί της Κυβέρνησης καταψηφίστηκαν από την Βουλή, αναγκάζοντας τον Πρωθυπουργό να ανακηρύξει εκλογές στις 28 Απριλίου τ.έ.. Σε αυτές, το σοσιαλιστικό κόμμα του κ. Πέδρο Σάντσεθ επανεκλέχθηκε, χωρίς όμως να έχει την αυτοδυναμία. Αναμένονται οι περαιτέρω πολιτικές εξελίξεις, καθώς μέχρι και

σήμερα δεν είναι σαφές με ποιον τρόπο θα σχηματιστεί η νέα Κυβέρνηση. Ο κ. Πέδρο Σάντσεθ είναι ο έβδομος πρωθυπουργός της Ισπανίας μετά την επιστροφή της στη δημοκρατία στη δεκαετία του 1970, μετά το θάνατο του δικτάτορα Φρανσίσκο Φράνκο.

Διοικητικά, η Ισπανία είναι οργανωμένη σε 17 Αυτόνομες Κοινότητες (Αυτονομίες), η καθεμία από τις οποίες περιλαμβάνει μία ή περισσότερες επαρχίες (συνολικά 50), καθώς και τις αυτόνομες πόλεις της Θέουτα και της Μελίγια στη Βόρεια Αφρική. Κάθε Αυτόνομη Κοινότητα ασκεί τις εξουσίες που της έχουν ανατεθεί από το Σύνταγμα, ως ορίζεται στο "καταστατικό αυτονομίας" της. Οι Αυτόνομες Κοινότητες διαθέτουν ένα βαθμό οικονομικής αυτονομίας, ενώ λαμβάνουν επίσης επιχορηγήσεις από το γενικό προϋπολογισμό του κράτους.

2. Δημογραφικά στοιχεία

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή πληθυσμού του 2016, η Ισπανία έχει πληθυσμό 46,5 εκ. κατοίκων και εργατικό δυναμικό 22,8 εκ. ατόμων, με ποσοστό συμμετοχής επί του ενεργού πληθυσμού περί το 60%. Σε σύγκριση με άλλες χώρες του ΟΟΣΑ, ο πληθυσμός της Ισπανίας είναι σχετικά μικρής ηλικίας, το 17,1% είναι κάτω των 16 ετών, το 64,8% είναι μεταξύ 16 και 64 ετών, και μόνο το 18,1% είναι άνω των 65 ετών. Επιπλέον, η σημαντική εισροή μεταναστών τις τελευταίες δεκαετίες (η οποία, εντούτοις, αντιστράφηκε την περίοδο της κρίσης), αντιστάθμισε, ως ένα βαθμό, τις συνέπειες της γήρανσης του πληθυσμού.

Η Ισπανία μετέχει ως μέλος στους περισσότερους διεθνείς οργανισμούς. Ειδικότερα, όσον αφορά εκείνους με οικονομικό αντικείμενο, σημειώνονται ενδεικτικά: Asian Development Bank, African Development Bank, Banco Centroamericano de Integración Económica, Bank of International Settlements, EBRD, EIB, European Space Agency, Food and Agriculture Organization, Inter-American Development Bank, IAEA, IBRD, ICAO, IDA, International Energy Agency, IFAD, IFC, ILO, IMF, International Maritime Organization, International Mobile Satellite Organization, International Organization for Migration, International Telecommunication Union, MIGA, OECD, Paris Club, Permanent Court of Arbitration, UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, World Tourism Organization, World Customs Organization, World Intellectual Property Organization, World Trade Organization.

Η Ισπανία έχει τη 14η σε μέγεθος οικονομία παγκοσμίως για το 2018, είναι δε μέλος της ΕΕ (τότε ΕΟΚ) από το 1986 και της Ευρωζώνης από το 1999. Παρά την ύφεση των τελευταίων ετών, η ισπανική οικονομία παραμένει ανεπτυγμένη, διαφοροποιημένη και ανταγωνιστική. Κύρια χαρακτηριστικά που της προσδίδουν δυναμικότητα και την καθιστούν ενδιαφέρουσα αγορά στόχο είναι: το μέγεθος της αγοράς, ο υψηλός βαθμός οικονομικής ελευθερίας, η παρουσία ανταγωνιστικών επιχειρήσεων, τα υψηλά καταναλωτικά πρότυπα, η προσέλκυση μεγάλου αριθμού τουριστών, η ιδιότητά της ως πύλης για την Λατινική Αμερική, η ποιότητα εξειδικευμένων προμηθευτών και το ανεπτυγμένο δίκτυο υποδομών.

Οι ευρύτερες περιφέρειες της Μαδρίτης και της Βαρκελώνης είναι τα δύο μεγαλύτερα επιχειρηματικά κέντρα, με πληθυσμό 6,4 εκ. και 5,3 εκ., αντιστοίχως. Βιομηχανικά κέντρα και κέντρα έρευνας και τεχνολογίας υπάρχουν και σε άλλες μεγάλες πόλεις, όπως η Σεβίλλη, το Μπιλμπάο, η Βαλένθια και η Σαραγόσα. Η Ισπανία διαθέτει εκτεταμένο δίκτυο υποδομών στους τομείς των μεταφορών και των επικοινωνιών. Σημειώνεται, ενδεικτικά, ότι καταλαμβάνει την πρώτη θέση στην Ευρώπη και τη δεύτερη παγκοσμίως, μετά την Κίνα, βάσει του μήκους των σιδηροδρομικών γραμμών που καλύπτονται από υπερταχείες (AVE).

3. Βασικά μακροοικονομικά μεγέθη αγοράς

Η Ισπανία, ως μέλος της ΕΕ από το 1986 και της ευρωζώνης, εφαρμόζει, εν γένει, τις ίδιες επιχειρηματικές πρακτικές και πρότυπα με τις υπόλοιπες οικονομίες της ΕΕ.

Το 2018, η ισπανική οικονομία διατήρησε την πορεία ανάκαμψης που ξεκίνησε στα μέσα του 2013. Ο ρυθμός ανάπτυξης, όπως προκύπτει από την εξέλιξη του ΑΕΠ, ήταν κατά 0,2% υψηλότερος από τις προβλέψεις της Τράπεζας της Ισπανίας το Δεκέμβριο του 2017. Συγκεκριμένα, το προϊόν της οικονομίας αυξήθηκε κατά 2,6% (για πρώτη φορά μετά από τρία χρόνια δεν υπερέβη το 3%), κατά 0,4% λιγότερο από το προηγούμενο έτος. Η συμβολή της εθνικής ζήτησης στην αύξηση του ΑΕΠ ήταν 2,9 ποσοστιαίες μονάδες, παρόμοια με το 2017. Επίσης, για τέταρτη συνεχή χρονιά, η πρόοδος του προϊόντος ξεπέρασε την εξέλιξη που παρατηρήθηκε στη ζώνη του ευρώ στο σύνολό της. Το πρώτο τρίμηνο τ.έ., η αύξηση του ΑΕΠ ανήλθε στο 0,7% εξαιτίας, κυρίως, της αύξησης των επενδύσεων στην Ισπανία.

Η ανάπτυξη παρουσίασε ελαφρά επιβράδυνση προς το τέλος του 2018. Σε γενικές γραμμές, η τριμηνιαίες αυξήσεις ήταν της τάξης του 0,55% με τη μεγαλύτερη να είναι το πρώτο τρίμηνο του έτους όπου η αύξηση ανήλθε στα 0,62%. Η ανεργία συνέχισε να μειώνεται και στο τέλος του 2018 έφθασε το 15,7%. Η πτώση συνεχίζει και το τ.έ. καθώς το πρώτο τρίμηνο του 2019 υπολογίζεται ότι η ανεργία μειώθηκε στο 14,7% του εργατικού δυναμικού.

Οι τιμές και το κόστος παρουσίασαν μικρότερη ανάπτυξη από το 2017. Οι τιμές καταναλωτή αυξήθηκαν κατά μέσο όρο κατά 1,7% το 2018, αλλά η αύξηση αυτή εξαρτήθηκε από το χαμηλότερο επίπεδο των τιμών του πετρελαίου, ιδιαίτερα το τελευταίο τρίμηνο του έτους. Οι τιμές των αγαθών, εξαιρουμένων των ενεργειακών αγαθών και των αγροτικών προϊόντων, αυξήθηκαν κατά 1%. Ο αποπληθωριστής του ΑΕΠ, ο οποίος εκτιμά τις τιμές των αγαθών που παράγονται στο εσωτερικό της χώρας, κινήθηκε στο 1%.

ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 2018

ΑΕΠ (τιμές αγοράς)	1.208 (δισ €)	Ανεργία	15,3%	Εξαγωγές	285,02 (δισ €)
Ετήσια Μεταβολή ΑΕΠ	2,6%	Ετήσια Μεταβολή Ανεργίας (%)	-1,9%	Εισαγωγές	318,86 (δισ €)
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ	25.800 (€)	Πληθωρισμός	1,7%	Έλλειμμα Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	-2,7%
				Δημόσιο χρέος (% ΑΕΠ)	97,2

Στην Ισπανία το οικονομικό έτος ορίζεται με έναρξη την 1^η Ιανουαρίου και λήξη την 31^η Δεκεμβρίου του εκάστου έτους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

1. Θεσμικό πλαίσιο

Με παρουσία (σύσταση εταιρείας, ίδρυση υποκαταστήματος, κοινοπραξία):

A. Η πλέον διαδεδομένη μορφή εταιρείας στην Ισπανία είναι η Ανώνυμη Εταιρεία (Sociedad Anonima – S.A.) και δευτερευόντως η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Sociedad de Responsabilidad Limitada – S.L.). Το ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο για την S.A. είναι €120.000 (25% του οποίου καταβάλλεται κατά τη σύσταση) και για την S.L. €3.000 (καταβάλλεται ολόκληρο). Επίσης, δίδεται η δυνατότητα ίδρυσης ΕΠΕ (Sociedad Limitada de Formación Sucesiva), με αρχικό κεφάλαιο μικρότερου του προβλεπόμενου και σταδιακή αύξησή του στο ποσό των €3.000, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, κατά την περίοδο σχηματισμού αυτού (υποχρέωση αποταμίευσης 20% των κερδών, δυνατότητα καταβολής μερισμάτων, μόνον εφόσον τα περιουσιακά στοιχεία δεν αντιστοιχούν σε λιγότερο από το 60% του νομίμως προβλεπόμενου κατώτατου μετοχικού κεφαλαίου, οι συνολικές απολαβές των μετόχων και της διοίκησης δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 20% των περιουσιακών στοιχείων της δεδομένης χρονικής περιόδου).

Απαραίτητα για τη δραστηριοποίηση νομικών και φυσικών προσώπων είναι ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (NIF) και ο Αριθμός Ταυτότητας Αλλοδαπού (NIE), αντιστοίχως. Το NIF εκδίδεται ατελώς, ενώ το κόστος για το NIE είναι ελάχιστο.

Κύρια απαιτούμενα για σύσταση εταιρείας:

- Πιστοποιητικό του εμπορικού Μητρώου για δικαίωμα χρήσης επωνυμίας
- Απόκτηση προσωρινού NIF
- Ολοκλήρωση της πράξης σύστασης ενώπιον συμβολαιογράφου
- Εγγραφή στο Εμπορικό Μητρώο

Διαδικασίες για φορολογικούς σκοπούς

- Εγγραφή για τον Φόρο Επιχειρηματικής Δραστηριότητας (IAE): πρέπει να ολοκληρωθεί πριν

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

από την έναρξη λειτουργίας της εταιρείας. Από τον εν λόγω φόρο εξαιρούνται: φυσικά πρόσωπα, νομικά πρόσωπα κατά τα πρώτα δύο χρόνια λειτουργίας, νομικά πρόσωπα με κύκλο εργασιών μικρότερο του €1 εκ.

- Εγγραφή για ΦΠΑ.
- Άδεια λειτουργίας από τις οικείες δημοτικές αρχές.
- Εγγραφή της εταιρείας και των υπαλλήλων στο σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης.

B. Ίδρυση υποκαταστήματος

Η διαδικασία ίδρυσης υποκαταστήματος είναι παραπλήσια με εκείνη της σύστασης θυγατρικής. Επιπλέον, απαιτούνται: αποδεικτικό της ύπαρξης της μητρικής εταιρείας και καθορισμός φυσικού ή νομικού προσώπου που θα εκπροσωπεί τη μητρική εταιρεία ενώπιον των ισπανικών φορολογικών αρχών. Το υποκατάστημα δεν απαιτείται να έχει κάποιο προσδιορισμένο μετοχικό κεφάλαιο. Από φορολογικής σκοπιάς, τόσο η θυγατρική όσο και το υποκατάστημα υπόκεινται σε φόρο 30% επί του καθαρού εισοδήματός τους.

Γ. Κοινοπραξία

Temporary Business Alliances (UTE): Προσωρινές συμπράξεις, για καθορισμένη ή μη χρονική περίοδο, για την υλοποίηση έργου ή παροχή υπηρεσίας (συνήθως σε κατασκευαστικά έργα), δίχως αυτοτελή νομική μορφή.

Economic Interest Groupings (EIG): Σε αντίθεση με τις UTE, έχουν ξεχωριστή νομική υπόσταση, εμπορικού χαρακτήρα, δεν δύνανται όμως να εκπροσωπούν τα μέλη τους και να ενεργούν επ' ονόματι τους.

1. Δίχως ίδια παρουσία στη χώρα, μέσω:

(α) Συμφωνίας διανομής

Εμπορική εκχώρηση – συμφωνία αποκλειστικής διανομής

Συμφωνίες εξουσιοδοτημένης διανομής, βάσει συστήματος επιλεκτικής διανομής (συνήθως

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

όσον αφορά τεχνικά πολύπλοκα προϊόντα)

(β) Συμφωνίας αντιπροσωπείας

(γ) Συμφωνίας δικαιόχρησης

Σήμανση/πιστοποίηση προϊόντων

Όσον αφορά τη σήμανση και την πιστοποίηση προϊόντων στην ισπανική αγορά, σημαντική είναι η παρουσία της Εθνικής Αρχής Πιστοποιήσεων (Entidad Nacional de Acreditación-ENAC), η οποία αναλαμβάνει την παραχώρηση αδειών σε επιμέρους εταιρείες πιστοποιήσεων, βάσει αυστηρών ελέγχων και με την προϋπόθεση ότι πληρούν ορισμένες προδιαγραφές. Τη στιγμή αυτή, στην Ισπανία δραστηριοποιούνται περισσότερες από 150 εταιρείες πιστοποίησης αγαθών όλων των ειδών και υπηρεσιών.

Για την πιστοποίηση ελέγχονται διάφορες παράμετροι μεταξύ των οποίων και η διαδικασία παραγωγής του προϊόντος, ενώ ταυτόχρονα αυτό υποβάλλεται σε ελέγχους ποιότητας και τήρησης των προδιαγραφών που έχουν οριστεί για την κατηγορία στην οποία ανήκει.

Σχετικά με τον έλεγχο υπηρεσιών, εφαρμόζεται ανάλογη διαδικασία. Οι έλεγχοι ποιότητας υπηρεσιών είναι συχνότεροι στον τομέα της υγείας, του τουρισμού και των λιμενικών υπηρεσιών. Σε αυτού του τύπου τις πιστοποιήσεις εξετάζονται παράγοντες, όπως η αξιοπιστία, η έγκαιρη παροχή της υπηρεσίας και η κοινωνικό-οικονομική επιρροή της.

Τελωνειακή νομοθεσία

Η Ισπανία εφαρμόζει την ευρωπαϊκή τελωνειακή νομοθεσία, δηλαδή τον τελωνειακό κώδικα και τους σχετικούς κανονισμούς, όπως κάθε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπλέον εφαρμόζει τις διεθνείς διμερείς προτιμησιακές συμφωνίες που συνάπτονται μεταξύ της Ε.Ε και τρίτων κρατών.

Η ηλεκτρονική σελίδα της Φορολογικής και Τελωνειακής Αρχής, όπου περιέχονται αναλυτικές πληροφορίες είναι www.agenciatributaria.es.

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

Διαδικασίες εισαγωγής

Ως μέλος της GATT ήδη από το 1995 καθώς και του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, η Ισπανία δεν εφαρμόζει ποσοτικούς περιορισμούς ή ισοδύναμα μέτρα στις εισαγωγές της.

Εξασφάλιση Πιστώσεων

Στην Ισπανία δραστηριοποιείται η Εταιρία Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων (Compañía Española de Seguros de Crédito a la Exportación-CESCE), η οποία ιδρύθηκε με νόμο το 1970 ως εταιρεία μεικτών κεφαλαίων. Το 2012 ιδιωτικοποιήθηκε, με αποτέλεσμα σήμερα να συνιστά Ανώνυμη Εταιρεία με το μεγαλύτερο ποσοστό του κεφαλαίου της να ανήκει στο Ισπανικό κράτος (50,25%), και το υπόλοιπο σε ιδιωτικές τράπεζες (45,20%) και σε ασφαλιστικές εταιρείες (4,55%). Η νομοθεσία που ρυθμίζει την οργάνωση, τη λειτουργία, τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες της Εταιρείας αποτελείται κυρίως από το Ν. 8/2014 και συμπληρώνεται από τους Ν. 11/2010, 2/2011, 14/2013, 48/2015. Οι υπηρεσίες που προσφέρει είναι ποικίλες και αναφέρονται κυρίως σε κάλυψη ασφαλιστικών κινδύνων που αντιμετωπίζει ο εξαγωγέας και σε χρηματοδότηση-παροχή πιστώσεων στην εκάστοτε ενδιαφερόμενη εξαγωγική επιχείρηση.

Αναλυτικές πληροφορίες περιλαμβάνονται στην ιστοσελίδα του Ισπανικού Υπουργείου Οικονομίας, Βιομηχανίας και Ανταγωνισμού στον ιστότοπο www.comercio.gob.es.

Καθεστώς ιδιοκτησίας

Η Ισπανία είναι μία χώρα στην οποία η ιδιοκτησία ακινήτων κυμαίνεται γύρω στο 77,8%, ποσοστό το οποίο είναι μικρότερο σε σχέση με παλαιότερα χρόνια εξαιτίας, κυρίως, των δυσκολότερων οικονομικών απολαβών των νεότερων σε ηλικία καθώς και τη μείωση της προσφοράς στεγαστικών δανείων. Το 16% του πληθυσμού διαθέτει και δεύτερη κατοικία και όμοιο ποσοστό δεν έχει στην ιδιοκτησία του κανένα ακίνητο. Σε ποσοστό 78% οι ιδιοκτήτες διαθέτουν το ακίνητό τους για τη συνήθη διαμονή τους, ενώ μόνο 7% το προσφέρει για μίσθωση και 4% το διατηρεί κενό. Το ποσοστό των νοικοκυριών που ενοικιάζουν την κατοικία τους φθάνει το 16,9%, το οποίο σημειώνει διαρκή αύξηση τα τελευταία χρόνια. Παρόλα αυτά, τα στατιστικά διαφέρουν μεταξύ των διαφορετικών Κοινοτήτων της Ισπανίας, με τη Μαδρίτη και τη Καταλονία το ποσοστό

να φθάνει στο 24% και 23% αντίστοιχα, ενώ στην Κοινότητα της Εστρεμαδούρα αυτό δεν ξεπερνά το 8,5%.

Όσον αφορά στα ενοίκια, παρατηρείται ότι οι τιμές κυμαίνονται σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα, γεγονός που εξηγείται από την αύξηση της ζήτησης σε σχέση με την προσφορά. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι αν και το 15% των Ισπανών αναζήτησαν τον τελευταίο χρόνο ακίνητο προς ενοικίαση, μόνο το 5% των ιδιοκτητών διέθεσε το ακίνητό του προς μίσθωση, με φυσικό επακόλουθο πολλά αιτήματα ενδιαφερόμενων ενοικιαστών να μείνουν χωρίς αντίκρισμα.

Εργασιακό καθεστώς

Από το 2012 η εργασιακή νομοθεσία έχει υποστεί συνεχείς τροποποιήσεις, έτσι ώστε να εκσυγχρονισθεί και να αποκτήσει την ελαστικότητα που απαιτεί η αγορά εργασίας και η παρούσα οικονομική πραγματικότητα. Ο νόμος που ξεχωρίζει είναι ο Ν. 3/2012 της 6^{ης} Ιουλίου, που περιέχει επείγοντα μέτρα για την αναμόρφωση της αγοράς εργασίας, μέσω της αποτελεσματικής διαχείρισης των εργασιακών σχέσεων και τη δημιουργία θέσεων εργασίας σε κλίμα ασφάλειας και σταθερότητας. Επίσης, αξίζει να αναφερθεί ο Ν. 14/2013 της 27^{ης} Σεπτεμβρίου για τη στήριξη των επιχειρηματιών και των προσπαθειών πρόσβασης σε διεθνείς αγορές μέσα από πρακτικές που ευνοούν την πολλαπλή απασχόληση και την αυτοαπασχόληση.

Η μεταρρύθμιση που πραγματοποιήθηκε το 2012 στην αγορά εργασίας (αποκέντρωση συλλογικών συμβάσεων, αύξηση της ευελιξίας στις προσλήψεις και τις απολύσεις) διευκολύνει την προσαρμογή της στα νέα οικονομικά δεδομένα και τις κυκλικές διακυμάνσεις. Αν και οι μεταρρυθμίσεις αυτού του τύπου χρειάζονται ικανό χρόνο προκειμένου τα αποτελέσματά τους να αξιολογηθούν συνολικά, εκτιμάται ότι έχει συμβάλει στην αύξηση της απασχόλησης. Ενδεικτικά, σημειώνεται ο σταδιακός μετριασμός της απώλειας θέσεων απασχόλησης, κυρίως μονίμων, και η αύξηση των επανεντασσόμενων στην αγορά εργασίας ανέργων (ειδικότερα των βραχυπρόθεσμων και ανώτερου επιπέδου κατάρτισης). Συνολικά, την τριετία 2014-2016, δημιουργήθηκαν 1,4 εκ. νέες θέσεις εργασίας, ήτοι το ήμισυ όσων χάθηκαν κατά τη διάρκεια της κρίσης.

Το ποσοστό της μερικής απασχόλησης είναι ιδιαίτερα υψηλό στον γεωργικό τομέα (59-62%), λόγω εποχικότητας των εργασιών και δευτερευόντως στις κατασκευές (35-43%), ενώ είναι χαμηλότερο στον τομέα των υπηρεσιών (22-24%), παρά την εποχικότητα του τουρισμού. Η

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

μεταποίηση εμφανίζει παραδοσιακά το χαμηλότερο ποσοστό μερικής απασχόλησης (16-20%). Το 2016 παρατηρήθηκε εντονότερη αύξηση της μερικής απασχόλησης στις κατασκευές (1,5%) και τη μεταποίηση (κατά 1, 2%).

Η αύξηση του αριθμού των εργαζομένων με καθεστώς προσωρινής απασχόλησης το 2017, συνέχισε να αυξάνεται φθάνοντας το 26,8% του συνόλου των εργαζομένων, το οποίο αποτελεί το μεγαλύτερο ποσοστό στην Ε.Ε.. Το 60% αυτών αφορά συμβάσεις μικρότερες των έξι μηνών.

Από την αρχή τ.έ., ο κατώτερος μισθός στην Ισπανία θεσπίστηκε στα 900 ευρώ μηνιαίως. Προς το παρόν, δεν είναι φανερές οι επιπτώσεις του στην αγορά εργασίας και στην οικονομία της χώρας, καθώς οι απόψεις διίστανται. Ο μέσος μισθός για το 2018 κυμάνθηκε στα 23.156 ευρώ το χρόνο, το οποίο αποτελεί αύξηση 0,2% σε σχέση με το 2017.

Στην Ισπανία υπάρχουν διαθέσιμα έξι είδη εργασιακών συμβάσεων: α) Σύμβαση πρώτης απασχόλησης (νέων) β) Σύμβαση μαθητείας (για νέους μεταξύ 16 και 25 ετών) γ) Σύμβαση πρακτικής άσκησης δ) Ενδιάμεση σύμβαση (για την προσωρινή αντικατάσταση εργαζομένων) ε) Εποχιακή σύμβαση, στ) Σύμβαση έργου ή εργασίας. Καθεμία από τις κατηγορίες αυτές έχει τα δικά της συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που τη διαφοροποιούν από τις υπόλοιπες, παρόλα αυτά όλες φαίνεται ότι είναι εξίσου διαδεδομένες.

Όσον αφορά την ανεργία, διατήρησε πορεία αποκλιμάκωσης, στο 15,3% (από 16,5% το 2017). Η μείωση ήταν προοδευτική, καθ' όλα τα τρίμηνα του έτους. Παρά τις θετικές εξελίξεις που σημειώθηκαν για τέταρτη χρονιά, η ανεργία εξακολουθεί να αποτελεί μακροοικονομική αδυναμία της χώρας και συγχρόνως σοβαρό κοινωνικό πρόβλημα. Σημειώνεται ότι, η Ισπανία παρουσιάζει, μαζί με την Ελλάδα, από τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας στην ευρωζώνη.

Σχετικά με την κοινωνική ασφάλεια διακρίνεται σε δύο καθεστώτα, στο γενικό, όπου υπάγονται όλοι οι εργαζόμενοι ανεξαρτήτως αντικειμένου εργασίας και στο ειδικό, το οποίο έχει προβλεφθεί για ορισμένες μόνο κατηγορίες εργαζομένων, όπως οι εργαζόμενοι σε ναυτικές εργασίες, ελεύθεροι επαγγελματίες, εργαζόμενοι σε ορυχεία άνθρακα, δημόσιοι και στρατιωτικοί υπάλληλοι και φοιτητές. Η ασφάλεια καλύπτεται εν μέρει από τον εργοδότη και εν μέρει από τον εργαζόμενο ανάλογα με την εργασιακή/επαγγελματική κατηγορία στην οποία ανήκει. Το ποσοστό του εργοδότη επαυξάνεται στις περιπτώσεις εργασιών με εγγενές χαρακτηριστικό την υψηλή

Αvda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

επικινδυνότητα. Προς το παρόν, ο υπολογισμός της συνεισφοράς είναι από 30,9% έως και 37,8% στον εργοδότη και 6,35% για τον εργαζόμενο.

2. Στρατηγική εισόδου

Πέραν της κλασικής ανάλυσης SWOT, η οποία είναι χρήσιμη για τη διαπίστωση της πραγματικής κατάστασης της επιχείρησης και τη διαμόρφωση των μελλοντικών προσδοκιών, σημαντικό ρόλο για την είσοδο και τη δραστηριοποίηση στην ισπανική αγορά παίζει η συστηματική παρουσία στις διεθνείς εκθέσεις, εκ των οποίων οι πιο σημαντικές διοργανώνονται δύο φορές το χρόνο. Ο κύριος επίσημος διοργανωτής εκθέσεων στη Μαδρίτη είναι η IFEMA, με τον οποίο το Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης διατηρεί πολύ καλή σχέση. Οι εξειδικευμένες και καλά οργανωμένες εκθέσεις διευκολύνουν τις επαφές με το ισπανικό καταναλωτικό κοινό και, συνεπώς, την κατανόηση των αναγκών και των προτιμήσεών του.

Ένα ακόμη εργαλείο που είναι διαθέσιμο στον ενδιαφερόμενο Έλληνα εξαγωγέα είναι οι κατάλογοι Ισπανών εισαγωγέων-διανομέων, οι οποίες μπορούν να του παρασχεθούν κατόπιν σχετικού αιτήματος στο Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης.

Επιπρόσθετα, θα ήταν αποτελεσματικό για τον επιχειρηματία να επενδύσει στη διαφήμιση και προώθηση των προϊόντων του μέσα από στρατηγικά βήματα, τα οποία θα του επιτρέψουν να γίνει γνωστός στην τοπική αγορά και θα δώσει την ευκαιρία στους καταναλωτές να εξοικειωθούν με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες του.

Στην πράξη, εκείνο που η ενδιαφερόμενη εταιρεία χρειάζεται να κάνει προκειμένου να αποκτήσει πρόσβαση στην ισπανική αγορά, με δεδομένο ότι πρόκειται για ευρωπαϊκό έδαφος, είναι να εφαρμόσει εκείνες τις πολιτικές μάρκετινγκ που θα της επιτρέψουν να γίνει γνωστή στο καταναλωτικό κοινό και να αποκτήσει ίδια γνώση των καταναλωτικών συνήθειών και τάσεων του.

Ακόμη, ιδιαίτερα σημαντική είναι η συνείδηση της εδώ πραγματικότητας που αφορά τις αυτόνομες κοινότητες της Ισπανίας καθώς και μεν υπάρχει η κεντρική κυβέρνηση που έχει τον συνολικό συντονιστικό και εποπτικό ρόλο, ωστόσο οι κοινότητες απολαμβάνουν αυτονομία, η οποία, για τον εκάστοτε επιχειρηματία που επιθυμεί να εδραιωθεί εδώ, μεταφράζεται σε εντελώς ξεχωριστή

προσπάθεια σε κάθε αυτόνομη κοινότητα, στην οποία οφείλει να στοχεύει. Η επιτυχημένη επιχειρηματική δραστηριότητα σε μία κοινότητα δε διασφαλίζει κάτι αντίστοιχο σε όλη την ισπανική επικράτεια.

Ακόμη, επισημαίνεται ότι είναι σχεδόν αδύνατη η προσέγγιση της εδώ αγοράς, χωρίς την άριστη γνώση και χρήση της ισπανικής σε κάθε βήμα που πραγματοποιεί ο επιχειρηματίας που επιθυμεί να εδραιωθεί σε αυτήν καθώς η Ισπανία ακολουθεί πολύ αυστηρή πολιτική σε αυτόν τον τομέα, με αποκλειστική χρήση της ισπανικής είτε σε κυβερνητικό/επίσημο επίπεδο είτε επιχειρηματικό είτε καθημερινό (λ.χ. οι τηλεοπτικές και κινηματογραφικές παραστάσεις είναι πάντα μεταγλωττισμένες και η χρήση της αγγλικής είναι εξαιρετικά περιορισμένη σε οποιοδήποτε επίπεδο έως ανύπαρκτη καθώς επίσης ενώ όλες οι ενημερώσεις/συναντήσεις στην Αντιπροσωπεία της Ε.Ε. γίνονται προφορικά στην ισπανική).

Ακόμη, πληροφορίες για το νομικό καθεστώς και την οικονομική φερεγγυότητα ισπανικών εταιρειών, μπορούν να αντλούν οι ενδιαφερόμενοι, κατόπιν αμοιβής, από το Κεντρικό Εμπορικό Μητρώο Ισπανίας (REGISTRO MERCANTIL CENTRAL, www.rmc.es), το INFORMA (www.informa.es), το AXESOR (www.axesor.es), το IBERINFORM (www.iberinform.es) και το INFOCIF (www.infocif.es). Οι διαπραγματεύσεις γίνονται στην ισπανική ή με τη βοήθεια διερμηνέα, ωστόσο η γνώση της ισπανικής διευκολύνει πάντα τον εκάστοτε Ισπανό εταίρο καθώς αισθάνεται πιο άνετα με τον συνομιλητή του. Η παρουσία στις διεθνείς εκθέσεις είναι κύριος μοχλός πραγματοποίησης επιχειρηματικών συναντήσεων.

3. Καταναλωτικά Πρότυπα

Αναφορικά με τα καταναλωτικά πρότυπα που κυριαρχούν στην ισπανική αγορά, αυτά ποικίλουν ανάλογα με την ηλικία, η οποία τελεί σε σχέση αντιστρόφως ανάλογη με την κατανάλωση. Αυτό σημαίνει ότι στην ισπανική αγορά παρατηρείται ότι οι καταναλωτές μεταξύ 30-44 ετών τείνουν να καταναλώνουν το μεγαλύτερο μέρος του εισοδήματός τους σε αντίθεση με τους καταναλωτές με ηλικία μεγαλύτερη των 64 ετών. Δεδομένου λοιπόν ότι σταδιακά ο πληθυσμός της Ισπανίας τείνει να γερνά, καταλήγει κανείς εύλογα στο συμπέρασμα ότι και η κατανάλωση σταδιακά θα αρχίσει να μειώνεται και η αποταμίευση να αυξάνεται.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Σε γενικές γραμμές πάντως η Ισπανία είναι μία χώρα όπου η κατανάλωση είναι αυξημένη. Χαρακτηριστικά, η ατομική μέση ετήσια κατανάλωση σε είδη ένδυσης και υπόδησης κυμαίνεται λίγο κάτω από τα 600 ευρώ για τις γυναίκες, ποσό που είναι λίγο μικρότερο όσον αφορά τους άνδρες. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι ως καταναλωτές οι Ισπανοί είναι αρκετά εσωστρεφείς, αφού είναι έκδηλη η τάση τους να επιλέγουν εγχώρια παραγόμενα είδη, ακόμη και σε τομείς, όπως η γαστρονομία, η μόδα, η υπόδηση κ.ά.

4. Βιομηχανική Ιδιοκτησία

Το κανονιστικό πλαίσιο για τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας συμπεριλαμβάνει τόσο εθνικές όσο και ευρωπαϊκές-διεθνείς ρυθμίσεις. Αρμόδια είναι η Ισπανική Υπηρεσία Ευρεσιτεχνιών και Σημάτων (Oficina Española de Patentes y Marcas: www.oepm.es). Σχετικά με τις εθνικές ρυθμίσεις αξίζει να αναφερθούν οι νόμοι 17/2001(εμπορικό σήμα), 24/2015 και 11/1986 (διπλώματα ευρεσιτεχνίας), 20/2003 (βιομηχανικό σχέδιο).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ. ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Διαιτησία

Ο Νόμος 60/23.12.2003, ο οποίος βασίζεται στο πρότυπο UNCITRAL περί διεθνούς εμπορικής διαιτησίας, ρυθμίζει θέματα διαιτησίας, ενώ ο Νόμος 231/15.02.2008 ρυθμίζει θέματα διαιτησίας καταναλωτή. Στα Εμπορικά και Βιομηχανικά Επιμελητήρια της Ισπανίας λειτουργεί δίκτυο διαιτητικών δικαστηρίων (<http://www.camaras.org/publicado/arbitraje/redcortesarbitraje.html>), το οποίο εποπτεύεται από το Κεντρικό Διαιτητικό Δικαστήριο (<http://www.corteesspanolaarbitraje.es/>).

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ - ΔΑΣΜΟΛΟΓΗΣΗ

1. Συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας

Το Υπουργείο Εξωτερικών ανακοινώνει ότι η Σύμβαση μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Βασιλείου της Ισπανίας για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και αποτροπή της φοροδιαφυγής αναφορικά με τους φόρους εισοδήματος και κεφαλαίου που υπογράφηκε στη Μαδρίτη στις 4 Δεκεμβρίου 2000 και κυρώθηκε από τη Χώρα μας με τον Νόμο 3015/2002, ο οποίος δημοσιεύτηκε στο Φύλλο της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως υπ' αριθμ. 104, τεύχος Α' της 2 Μαΐου 2002, τέθηκε σε ισχύ σύμφωνα με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου κατά ή μετά την πρώτη ημέρα του Ιανουαρίου που ακολουθεί αμέσως την ημερομηνία κατά την οποία τίθεται σε ισχύ η Σύμβαση.

Η Σύμβαση μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Βασιλείου της Ισπανίας για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και της αποτροπής της φοροδιαφυγής αναφορικά με τους φόρους εισοδήματος και κεφαλαίου κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος που υπογράφηκε στη Μαδρίτη στις 4 Δεκεμβρίου 2000.

2. Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων

Ο Φόρος Προσωπικού Εισοδήματος (IRPF) εφαρμόζεται σε φυσικά πρόσωπα που κατοικούν στην Ισπανία και φορολογούνται για το –παγκόσμιο- εισόδημά τους.

Ο φορολογούμενος θεωρείται ότι έχει την κατοικία του στο ισπανικό έδαφος όταν παραμένει περισσότερο από 183 ημέρες, κατά τη διάρκεια ενός φυσικού έτους, στην ισπανική επικράτεια ή εφόσον έχει σε αυτήν την έδρα της επαγγελματικής του δραστηριότητας ή το κέντρο των οικονομικών του συμφερόντων.

Ο υπολογισμός του φόρου συμπεριλαμβάνει ένα γενικό μέρος και μία «βάση αποταμίευσης», όπως χαρακτηριστικά αποκαλείται. Επιπλέον, ο φορολογικός νόμος καθιερώνει μια ποσοτική εξαίρεση πολύ σημαντική σε σχέση με το εισόδημα εργαζομένων, οι οποίοι, αν και φορολογικοί κάτοικοι στην Ισπανία, αναπτύσσουν εργασίες στο εξωτερικό. Η απαλλαγή αυτή εφαρμόζεται μέχρι ποσού 60.100 ευρώ ετησίως και υπό ορισμένες προϋποθέσεις.

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

Τα κλιμάκια φορολογικών συντελεστών όσον αφορά το γενικό μέρος έχουν ως ακολούθως:

καθαρό φορολογητέο εισόδημα	φορολογικός συντελεστής 2018
€ 0-12.450	19%
€ 12.451-20.200	24%
€ 20.201-35.200	30%
€ 35.201-60.000	37%
€ 60.001 και άνω	45%

3. Φόρος επιχειρήσεων

Οι τωρινοί φόροι επιχειρήσεων στην Ισπανία ρυθμίζονται με τον Νόμο 27/2014 και το Βασιλικό Διάταγμα 634/2015, τα οποία καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό τους φόρους επί των επιχειρήσεων.

Ο γενικός συντελεστής φορολογίας εταιρειών ανέρχεται σε 25%. Για τις επιχειρήσεις μικρού μεγέθους (με ετήσιο κύκλο εργασιών μικρότερο από €5 εκ., με λιγότερους των 25 εργαζομένων και που διατηρούν ή αυξάνουν απασχόληση) εφαρμόζεται συντελεστής 20% για τα πρώτα €300.000 και 25% για τα πλέον αυτών κέρδη. Ο συντελεστής για τις εταιρείες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων παραμένει 30%.

Εκπτώσεις:

Γενική έκπτωση, της τάξης του 12-7%, επί των κερδών που επανεπενδύονται. Ειδικότερες εκπτώσεις: 17% επί των δαπανών ερευνητικού προσωπικού και 8% επί των επενδύσεων για έρευνα και ανάπτυξη (πλην της αγοράς ακίνητης περιουσίας), 12% επί των δαπανών για τεχνολογική καινοτομία, 1% επί των δαπανών για ενθάρρυνση χρήσης νέων τεχνολογιών από εργαζομένους.

Σύμφωνα με αλλαγές που επήλθαν το 2013, η αύξηση των ιδίων κεφαλαίων, μέσω επανεπένδυσης κερδών (αποθεματικό κεφαλαιοδότησης) κατά 10%, θα μειώνει ισόποσα τη φορολογητέα βάση, υπό τον όρο ότι το εν λόγω ποσό δεν θα χρησιμοποιηθεί για περίοδο πέντε ετών. Επίσης, όσον αφορά στις ΜΜΕ, δίνεται η δυνατότητα μείωσης του συντελεστή έως και 22,5%, μέσω της συσσώρευσης μεριδίου 10% των κερδών (έως το ποσό του €1 εκ.), για την εξυπηρέτηση τυχόν φορολογικών επιβαρύνσεων εντός περιόδου πέντε ετών.

Επίσης, για τις νέες επιχειρήσεις που συστήνονται μετά το 2013, εφαρμόζονται μειωμένοι συντελεστές (τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας) ύψους 15% για τα πρώτα €300.000 και 20% για τα κέρδη άνω του ποσού αυτού.

Η προπληρωμή του φόρου πραγματοποιείται 3 φορές ετησίως, τους μήνες Απρίλιο, Οκτώβριο και Δεκέμβριο, για το φορολογητέο εισόδημα των 3, 6 και 9 μηνών αντιστοίχως, σε ποσοστό 18%, εφόσον υπολογίζεται επί των κερδών της προηγούμενης φορολογικής περιόδου ή 17% εάν υπολογίζεται ως προς εκείνα της τρέχουσας περιόδου.

Όσον αφορά στις ΜΜΕ (με ετήσιο κύκλο εργασιών κάτω των €10 εκ.) δίνεται η δυνατότητα εφαρμογής φοροελαφρύνσεων (λ.χ. μέσω απόσβεσης περιουσιακών στοιχείων), υπό προϋποθέσεις.

4. Φόροι Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Ακίνητης περιουσίας (δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1,1% για αστικά ακίνητα και το 0,9% για αγροτικά), Επιχειρηματικής δραστηριότητας (λαμβάνεται υπόψη το είδος δραστηριότητας, η τοποθεσία, τα έσοδα), Οχημάτων.

Εξειδικευμένη πληροφόρηση για το φορολογικό σύστημα είναι διαθέσιμη από το Υπουργείο Οικονομικών (www.aeat.es).

Λεπτομερείς πληροφορίες, για όλους τους τομείς που αφορούν στην ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας στην Ισπανία, παρέχει η αρμόδια υπηρεσία ξένων επενδύσεων Invest in Spain (www.investinspain.org).

5. Φόρος Προστιθέμενης Αξίας

Ο ανώτερος συντελεστής του ΦΠΑ ανέρχεται σε 21% και εφαρμόζεται στα περισσότερα αγαθά και υπηρεσίες. Ο μεσαίος συντελεστής είναι 10% και εφαρμόζεται σε τρόφιμα-ποτά (πλην αλκοολούχων), νερό, στέγαση, μεταφορές, ξενοδοχεία, εστιατόρια, κινηματογράφους, θέατρα. Ο κατώτερος συντελεστής είναι 4% και εφαρμόζεται σε: ψωμί, αλεύρι, γάλα, αυγά, τυρί, φρούτα και λαχανικά, βιβλία, εφημερίδες, περιοδικά και φαρμακευτικά. Ειδικός, μειωμένος (7%), συντελεστής (γενικός έμμεσος φόρος) ισχύει στις Κανάριες Νήσους, λόγω γεωγραφικής απόστασης από την ηπειρωτική χώρα.

Μία καινοτομία που ενσωματώθηκε πρόσφατα στο ισπανικό φορολογικό σύστημα είναι το ηλεκτρονικό σύστημα διαχείρισης του ΦΠΑ και καταχώρησης αποδείξεων, τιμολογίων και λογιστικών βιβλίων, ώστε ο ΦΠΑ να αποδίδεται άμεσα. Στο νέο αυτό σύστημα υπόκεινται υποχρεωτικά όμιλοι επιχειρήσεων, μεγάλες επιχειρήσεις και οι υποκείμενοι σε μηνιαία απόδοση ΦΠΑ, ενώ έχει γίνει πρόβλεψη και για εθελοντική υπαγωγή σε αυτό. Καθίσταται λοιπόν σαφές ότι δεν επηρεάζει την φορολογία των πολιτών.

Σύμφωνα με το SII, όπως έχει καθιερωθεί να λέγεται, ο υπόχρεος σε απόδοση ΦΠΑ δεσμεύεται να ανεβάσει στην ηλεκτρονική πλατφόρμα που έχει ενεργοποιηθεί για το σκοπό αυτό, τα βιβλία ελέγχου εισερχόμενων και εξερχόμενων τιμολογίων, επενδυτικών αγαθών και διακοινοτικών συναλλαγών. Ο χρόνος μέσα στον οποίο οφείλει να διεκπεραιώσει τη δήλωσή του είναι 4 ημέρες από την έκδοση, τη λογιστική εγγραφή, την έκδοση της φορτωτικής, όταν πρόκειται για διακοινοτική μεταφορά αγαθών ή μέχρι την 30^η Ιανουαρίου κάθε έτους, αν πρόκειται για επενδύσεις.

6. Φόρος αυτοαπασχολούμενων

Ο γενικός φορολογικός συντελεστής ανέρχεται σε 15%. Εφαρμόζεται μειωμένος συντελεστής 7% σε νέους αυτοαπασχολούμενους για περίοδο τριών ετών, υπό την προϋπόθεση ότι δεν είχαν ασκήσει επαγγελματική δραστηριότητα δώδεκα μήνες πριν από την έναρξη της νέας απασχόλησής τους.

7. Δασμοί

Ενδοενωσιακό εμπόριο

Ως επιχείρηση που πραγματοποιεί συναλλαγές εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) και της Τουρκίας, έχει το δικαίωμα να πραγματοποιεί ελεύθερα εισαγωγές και εξαγωγές εμπορευμάτων. Αυτό σημαίνει ότι τα κράτη δεν μπορούν να περιορίζουν τις ποσότητες των εισαγωγών/εξαγωγών ούτε να παρεμποδίζουν με οποιονδήποτε άλλο τρόπο τις εμπορικές συναλλαγές.

Το δικαίωμα στο ελεύθερο εμπόριο εμπεριέχει επίσης το δικαίωμα ελεύθερης διαμετακόμισης στο έδαφος της ΕΕ. Όταν ένα προϊόν - ακόμη κι αν έχει παραχθεί εκτός ΕΕ - εισαχθεί στην ΕΕ, μπορεί στη συνέχεια να μεταφερθεί ελεύθερα σε οποιοδήποτε μέρος της ΕΕ.

Εναρμονισμένοι κανόνες

Εάν τα προϊόντα πληρούν τους εναρμονισμένους κανόνες της ΕΕ μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα εντός της ΕΕ. Αυτό σημαίνει ότι δεν μπορεί να τεθεί κανένας περιορισμός, όπως λ.χ. στην ποσότητα των πωλήσεων. Οι εναρμονισμένοι κανόνες της ΕΕ βασίζονται σε μία σειρά προϋποθέσεων που αποσκοπούν στην προστασία των καταναλωτών, της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος.

Μη εναρμονισμένοι κανόνες

Εάν τα προϊόντα δεν υπόκεινται σε εναρμονισμένους κανόνες της ΕΕ, ενδεχομένως να υπόκεινται σε εθνικούς κανόνες. Σε αυτή την περίπτωση, εξακολουθεί να υφίσταται το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων με βάση την αρχή της [αμοιβαίας αναγνώρισης](#).

Περιορισμοί που βασίζονται σε εθνικούς κανόνες

Τα προϊόντα μπορεί να εξακολουθούν να υπόκεινται σε περιορισμούς εάν αντιβαίνουν στο δημόσιο συμφέρον – ειδικότερα, για λόγους προστασίας της υγείας και της ζωής των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών, του περιβάλλοντος, της δημόσιας ασφάλειας ή των χρηστών ηθών. Οι δημόσιες αρχές

πρέπει να μπορούν να αποδείξουν ότι οι περιορισμοί αυτοί στην ελεύθερη κυκλοφορία είναι δικαιολογημένοι και αναλογικοί, όπως η υποβολή σε διαδικασία προηγούμενης έγκρισης ορισμένων προϊόντων που παρουσιάζουν πραγματικό κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία.

Δικαίωμα ελεύθερης διαμετακόμισης

Το δικαίωμα ελεύθερων συναλλαγών εμπεριέχει επίσης το δικαίωμα ελεύθερης διαμετακόμισης σε ολόκληρο το έδαφος της ΕΕ, του ΕΟΧ και της Τουρκίας. Όταν ένα προϊόν - ακόμη κι αν έχει παραχθεί εκτός ΕΕ - εισαχθεί στην ΕΕ, μπορεί στη συνέχεια να μεταφερθεί ελεύθερα σε οποιοδήποτε μέρος της ΕΕ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ξένες επενδύσεις στην Ισπανία

Η έλευση της διεθνούς οικονομικής κρίσης στα τέλη της προηγούμενης δεκαετίας, είχε ως αποτέλεσμα να μειωθούν οι εισροές των ξένων επενδύσεων από τη μέγιστη τιμή των €30,4 δισ. το 2008, σε €12,29 δισ. το 2010. Η αύξηση που σημειώθηκε το 2011 (€28,94 δισ.) ενδεχομένως να συνδέεται με το μακρύ βαθμό ωρίμανσης επενδυτικών προγραμμάτων παλαιότερων ετών, καθώς το επόμενο έτος μειώθηκαν εκ νέου στα €14,8 δισ.

Το διάστημα 2014-2018, παρατηρείται σταδιακή ανάκαμψη, λαμβάνοντας υπόψη ότι το διεθνές περιβάλλον κατά την περίοδο αναφοράς εξακολουθεί να μην είναι ιδιαίτερα ευνοϊκό για την ανάληψη επενδυτικών πρωτοβουλιών. Ενδιαφέρον στοιχείο είναι, επίσης, ότι ο λόγος επενδύσεων/αποεπενδύσεων την περίοδο προ της κρίσης (2000-2007) είναι σαφώς υψηλότερος (48%) από ότι το χρονικό διάστημα που ακολούθησε (25% το 2007-2016)

Επενδύσεις από και προς την Ισπανία

	2014	2015	2016	2017	2018
ΞΑΕ (συνολικά κεφάλαια – απόθεμα τέλος έτους αναφοράς)*	20.647,5	24.802,9	26.173,6	27.346,0	46.827,6
Άμεσες επενδύσεις της χώρας στο εξωτερικό (συνολικά κεφάλαια – απόθεμα τέλος έτους αναφοράς)*	31.829,3	31.865,1	38.643,3	38.004,7	22.415,5

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας και Επιχειρήσεων Ισπανίας
*αξία σε εκ. ευρώ

Οι Ξένες Άμεσες Επενδύσεις στην Ισπανία ακολουθούν ανοδική πορεία τα τελευταία έτη. Το ίδιο όμως δεν ισχύει και για τις Άμεσες Επενδύσεις της χώρας στο εξωτερικό. Το υψηλότερο κεφάλαιο καταγράφεται το έτος 2016, ύψους 38.643,3 εκ. ευρώ, το οποίο ακολουθείται από συνεχή πτώση με τα χαμηλότερα κεφάλαια ύψους 22.415,5 εκ. να καταγράφονται για το έτος 2018.

Όσον αφορά τις χώρες προέλευσης των επενδύσεων, για το 2018, το 30,6% του συνόλου προήλθε από τη Γερμανία, το 28,8% από το Λουξεμβούργο και το 12,6% από την Ολλανδία. Οι επενδύσεις της Ισπανίας είχαν ως χώρα αποδοχής για το 22% του συνόλου στο Μεξικό ενώ 14,2% και 13,3% ήταν το ποσοστό του συνόλου που επενδύθηκε στις Η.Π.Α. και την Ολλανδία αντίστοιχα.

Αναπτυξιακός νόμος

Ο Ισπανικός Οργανισμός Διεθνούς Συνεργασίας για την ανάπτυξη (AECID) προωθεί τους στόχους στρατηγικής οικονομικής ανάπτυξης και προώθησης του επιχειρηματικού τομέα, εφαρμόζοντας Σχέδιο Δράσης για την οικονομική ανάπτυξη.

Με το πέμπτο γενικό σχέδιο (V Plan Director), ο Οργανισμός προωθεί και υποστηρίζει την ανάπτυξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ και επικεντρώνεται σε τέσσερα βασικά σημεία: τους πολίτες, το περιβάλλον, την ευημερία και την ειρήνη. Μεγάλη έμφαση δίνεται στην ανάπτυξη και την ευημερία της Λατινικής Αμερικής, της ηπειρωτικής Αφρικής καθώς και της λωρίδας Σαχέλ και της Βορειο-Δυτικής Αφρικής. Για την καλύτερη αξιοποίηση και εφαρμογή αυτών των σχεδίων, το σχέδιο διαχωρίζει τις χώρες σε αυτές Λιγότερων Ανεπτυγμένων, Μεσαίου Εισοδήματος και Ανεπτυγμένων χωρών.

Τέλος, υπογραμμίζεται η σημασία της συνεργασίας και με άλλα κράτη που έχουν τους ίδιους στόχους καθώς και με τη συνεργασία του ισπανικού κράτους με άλλους παράγοντες του ισπανικού συστήματος αλλά και άλλων εθνικών και διεθνών οργανισμών που κινούνται προς αυτήν την κατεύθυνση.

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Καθεστώς ιδιωτικοποιήσεων

Αρμόδια για τις ιδιωτικοποιήσεις είναι η Κρατική Εταιρεία Βιομηχανικών Συμμετοχών (Sociedad Estatal de Participaciones Industriales-SEPI), η οποία είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου και ανήκει στο Υπουργείο Οικονομικών και Δημόσιας Διοίκησης.

Το Συμβούλιο Ιδιωτικοποιήσεων (Consejo Consultivo de Privatizaciones-CCP) παίζει επίσης καίριο ρόλο στις πραγματοποιούμενες ιδιωτικοποιήσεις με τις συμβουλευτικές αρμοδιότητες και την εξειδικευμένη γνώση που διαθέτει.

Η Συμφωνία του Υπουργικού Συμβουλίου της 28^{ης} Ιουνίου 1996, καθιέρωνε ως Διαχειριστές της διαδικασίας ιδιωτικοποιήσεων την Κρατική Εταιρεία Βιομηχανικών Επενδύσεων (Sociedad Estatal de Participaciones Industriales-SEPI), την Κρατική Εταιρεία Περιουσιακών Στοιχείων (Sociedad Estatal de Participaciones Patrimoniales-SEPPa) και την Κρατική Βιομηχανική Υπηρεσία (Agencia Industrial del Estado-AIE). Οι αναμορφώσεις του δημόσιου επιχειρηματικού τομέα που ακολούθησαν, είχαν ως συνέπεια σήμερα, ο μοναδικός Διαχειριστής με ενεργό ρόλο να είναι ο πρώτος από τους προαναφερόμενους φορείς.

Ο ρόλος του Διαχειριστή είναι η σχεδίαση της διαδικασίας πώλησης και η σύναψη συμφωνίας με την εταιρεία, υπό την αναβλητική αίρεση αναγνώρισής της από το Υπουργικό Συμβούλιο, καθώς και της γνωμοδότησης του Συμβουλίου Ιδιωτικοποιήσεων. Ο φάκελος με τις πληροφορίες σχετικά με την εξέλιξη της διαδικασίας και την συγκεκριμένη πρόταση πώλησης αποστέλλεται στο Συμβούλιο Ιδιωτικοποιήσεων για την αντίστοιχη ανάλυση. Αφού έχει αποσταλεί ο φάκελος, το Συμβούλιο Ιδιωτικοποιήσεων εκπονεί γνωμοδότηση ως προς το βαθμό επάρκειας της διαδικασίας με κριτήριο τις αρχές της διαφάνειας, της συναίνεσης και της δημοσιότητας. Επιπρόσθετα, περιλαμβάνει διάφορες συστάσεις με σκοπό τη βέλτιστη εφαρμογή της πρότασης. Πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ο ρόλος του Συμβουλίου Ιδιωτικοποιήσεων είναι συμβουλευτικός και μη δεσμευτικός και ως εκ τούτου, δεν συμμετέχει άμεσα στη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις διαδικασίες ιδιωτικοποίησης.

Στη συνέχεια η γνωμοδότηση του Συμβουλίου διαβιβάζεται στο Διαχειριστή, ο οποίος είναι επιφορτισμένος να αξιολογήσει την πρόταση ιδιωτικοποίησης, καθώς και στον αντίστοιχο Υπουργό, ο οποίος θα μεριμνήσει για την κοινοποίηση στην Επιτροπή της Κυβέρνησης που είναι αρμόδια για Οικονομικά θέματα, με στόχο την μετέπειτα εισαγωγή του ζητήματος στο Υπουργικό Συμβούλιο και

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

την οριστική έγκριση από αυτό. Σε κάθε περίπτωση είναι ο Διαχειριστής και σε τελευταίο βαθμό το Υπουργικό Συμβούλιο, τα εκτελεστικά όργανα της ιδιωτικοποίησης.

Το Υπουργικό Συμβούλιο δημοσιεύει τις γνωμοδοτήσεις του και δελτία τύπου στα μέσα ενημέρωσης και επιπλέον μέσω της ιστοσελίδας του www.ccp.es.

Σε αντίθεση με το Συμβούλιο, το οποίο δρα στο στάδιο πριν από την ολοκλήρωση της ιδιωτικοποίησης, υπάρχουν επίσης όργανα τα οποία αναλαμβάνουν και διεκπεραιώνουν έναν έλεγχο της ιδιωτικοποίησης, εκ των υστέρων εξετάζοντας τις συνέπειές της από τη σκοπιά της νομιμότητας και με οικονομικά κριτήρια.

Πιστοληπτική ικανότητα χώρας-κίνδυνοι/προοπτικές

Η ισπανική οικονομία διατήρησε, το 2018, την πορεία ανάκαμψης που ξεκίνησε στα μέσα του 2013, παρόλα αυτά είναι φανερή πλέον η επιβάρυνση της ανάπτυξης της οικονομίας. Ο ρυθμός ανάπτυξης ήταν χαμηλότερος καρά 0,4 ποσοστιαίες μονάδες με το προηγούμενο έτος, ανερχόμενος σε 2,6%, ενώ στην αρχή του έτους αυτός υπολογίζονταν στο 2,4%. Όπως και το 2017, έτσι και το 2018 η εσωτερική ζήτηση ενίσχυσε το ΑΕΠ, αφού αυτή αυξήθηκε με ρυθμό 2,3%. Αντίθετα, η εξωτερική ζήτηση μειώθηκε, επιβραδύνοντας με αυτόν τον τρόπο την οικονομία της χώρας. Εντούτοις, απότοκο της βαθιάς κρίσης που διήλθε η ισπανική οικονομία παραμένουν η υψηλή ανεργία και το δημόσιο χρέος, η αντιμετώπιση των οποίων θα απαιτήσει περισσότερο χρόνο και προσπάθεια.

Οι προβλέψεις της Τράπεζας της Ισπανίας για την περίοδο 2019-2021 είναι θετικές, αλλά εμφανίζεται η επιβράδυνση της οικονομίας. Συγκεκριμένα, προβλέπεται αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,4% το 2019 και κατά 1,9% και 1,7% για το 2020 και 2021 αντίστοιχα. Παράλληλα, η αύξηση της προσφοράς εργασίας υπολογίζεται στο 2% για το 2019, μειώνοντας την ανεργία στο 13,8% το τέλος του ίδιου έτους. Τη δεδομένη στιγμή οι οίκοι αξιολόγησης Standard and Poor's και η Fitch την κατατάσσουν στην κλάση A-, ενώ η Moody's την κατατάσσει στην κλάση Baa1.

Τα τελευταία έτη, η οικονομική κατάσταση της Ισπανίας δείχνει να βελτιώνεται με σταθερότητα και οι προσδοκίες για τα επόμενα έτη δείχνουν να είναι αισιόδοξες, παρά τα εσωτερικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η χώρα, με κυριότερο το πολιτικό ζήτημα που έχει ανακύψει στην Καταλονία.

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ- ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ

Οι σπουδαιότερες διεθνείς κλαδικές εμπορικές εκθέσεις διοργανώνονται στην Μαδρίτη και στη Βαρκελώνη. Η συμμετοχή σε αυτές επιχειρήσεων που ενδιαφέρονται για την αγορά της χώρας θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική. Περισσότερες πληροφορίες ανευρίσκονται στις ιστοσελίδες των διοργανωτών: www.ifema.es και www.firabarcelona.com.

Σχετικά με διαγωνισμούς που προκηρύσσονται στην Ισπανία, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ενημερώνονται από την ηλεκτρονική υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών (<https://contrataciondelestado.es>), καθώς επίσης και από την ηλεκτρονική υπηρεσία TED (Tenders Electronic Daily) της ΕΕ (<http://ted.europa.eu>). Το TED παρέχει ανοικτή πρόσβαση στις ανακοινώσεις δημοσίων συμβάσεων που προκηρύσσονται στις χώρες μέλη της ΕΕ και του ΕΟΧ, οι οποίες δημοσιεύονται καθημερινά στο συμπληρωματικό φύλλο της επίσημης εφημερίδας της ΕΕ.

Πληροφορίες για πρότυπα και τεχνικούς κανονισμούς είναι διαθέσιμες από την Ισπανική Ένωση Προτύπων και Πιστοποίησης (www.en.aenor.es). Για την κατοχύρωση εμπορικού σήματος στην Ισπανία θα πρέπει να απευθύνονται στο Γραφείο Εναρμονισμού της Ενιαίας Αγοράς (<http://oami.europa.eu/ows/rw/pages/index.en.do>).

Για θέματα ευρεσιτεχνιών αρμόδιο είναι το Spanish Patent and Trademark Office (<http://www.oepm.es/en/index.html>), το οποίο υπάγεται στο Υπουργείο Βιομηχανίας, ενώ για ζητήματα πνευματικής ιδιοκτησίας είναι το Υπουργείο Εκπαίδευσης, Πολιτισμού και Αθλητισμού (<http://en.www.mcu.es/propiedadInt/CE/Contacte.html>).

Η ανεύρεση εξειδικευμένου προσωπικού δεν συνιστά πρόβλημα, καθώς η Ισπανία διαθέτει επάρκεια εργατικού δυναμικού και εκτενές δίκτυο γραφείων εύρεσης εργασίας δημοσίων (http://www.sepe.es/contenidos/empresas/ofertas_empleo/buscador_empleo.html) και ιδιωτικών υπαλλήλων (<http://www.asempleo.com/index.asp>). Ο κατώτερος μισθός (μεικτός) ανέρχεται σε € 825,70 (2017, 14 μισθοί σε 12 μηνιαίες καταβολές), οι δε εργοδοτικές ασφαλιστικές εισφορές αντιπροσωπεύουν το 30% περίπου του μισθού. Η εργασιακή μεταρρύθμιση που πραγματοποιήθηκε το 2012, αποβλέπει στην αύξηση του βαθμού ευελιξίας στην αγορά εργασίας.

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η. ΚΛΑΔΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Η Ισπανία είναι μέλος της ΕΕ από το 1986 και της ευρωζώνης και συνεπώς ισχύουν, εν γένει, οι ίδιες επιχειρηματικές πρακτικές και πρότυπα με τις υπόλοιπες οικονομίες της ΕΕ.

Παρά την ύφεση της περιόδου 2009-2013, η ισπανική οικονομία παραμένει ανεπτυγμένη, διαφοροποιημένη και ανταγωνιστική. Παρουσιάζει ευκαιρίες και προκλήσεις για εξωστρεφείς ελληνικές επιχειρήσεις.

Κύρια χαρακτηριστικά που της προσδίδουν δυναμικότητα και την καθιστούν ενδιαφέρουσα αγορά-στόχο είναι:

- το μέγεθος της αγοράς
- ο υψηλός βαθμός οικονομικής ελευθερίας
- η παρουσία ανταγωνιστικών επιχειρήσεων
- τα υψηλά καταναλωτικά πρότυπα
- η προσέλκυση μεγάλου αριθμού τουριστών
- η ιδιότητά της ως πύλη για την Λατινική Αμερική
- η ποιότητα εξειδικευμένων προμηθευτών
- το ανεπτυγμένο δίκτυο υποδομών

Οι ευρύτερες περιφέρειες της Μαδρίτης και της Βαρκελώνης είναι τα δύο μεγαλύτερα επιχειρηματικά κέντρα, με πληθυσμό 6,4 εκ. και 5,3 εκ., αντιστοίχως. Βιομηχανικά κέντρα και κέντρα έρευνας και τεχνολογίας υπάρχουν και σε άλλες μεγάλες πόλεις, όπως η Σεβίλλη, το Μπιλμπάο, η Βαλένθια και η Σαραγόσα.

Ελληνικές εταιρείες που ενδιαφέρονται να εξάγουν στην Ισπανία ενδείκνυται να χρησιμοποιήσουν διανομέα ή αντιπρόσωπο με καλή γνώση της τοπικής αγοράς. Οι αντιπρόσωποι μπορούν να προσφέρουν εθνική ή πιο περιορισμένη γεωγραφική κάλυψη. Εταιρείες που σχεδιάζουν πιο ουσιαστικές επενδύσεις δύνανται να συμπράξουν με ισπανικές εταιρείες ή να ιδρύσουν εταιρεία με μερική ή πλήρη κυριότητα. Η είσοδος στη ισπανική αγορά προϋποθέτει ικανοποιητική έρευνα αγοράς. Το Γραφείο ΟΕΥ της Ελληνικής Πρεσβείας μπορεί να συνδράμει ενδιαφερόμενες ελληνικές επιχειρήσεις στην κατεύθυνση αυτή.

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Συνιστάται η χρήση νομικής αρωγής προ της ολοκλήρωσης συμφωνιών με αντιπροσώπους. Κάθε περιφέρεια της Ισπανίας έχει το δικό της συμβούλιο εμπορικών αντιπροσώπων, στο οποίο αυτοί εγγράφονται υποχρεωτικά. Οι ιστοσελίδες εκείνων της Μαδρίτης και της Βαρκελώνης είναι www.coaccm.org, www.coacb.com, αντιστοίχως.

Βασική γλώσσα εργασίας είναι η ισπανική (μολονότι ορισμένες από τις Αυτονομίες έχουν την δική τους, Γαλικία, Χώρα των Βάσκων, Καταλονία). Οι περισσότερες εκ των μεγάλων ισπανικών επιχειρήσεων έχουν προσωπικό με σχετική ευχέρεια επικοινωνίας στην αγγλική γλώσσα, δεν ισχύει όμως το ίδιο για τις μικρότερου μεγέθους εταιρείες. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να υπάρχει μέριμνα μετάφρασης-διερμηνείας για την σύνταξη αλληλογραφίας και την δια ζώσης επικοινωνία, ιδίως κατά το αρχικό στάδιο της συνεργασίας. Τα προγράμματα προβολής και διαφήμισης θα πρέπει, επίσης, να είναι προσαρμοσμένα στα ισπανικά (χρήσιμες κλαδικές επαφές είναι διαθέσιμες από την Ένωση Διαφημιστών Ισπανίας, www.anunciantes.com).

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΠΟ ΕΛΛΑΔΑ - ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
2013-2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Εξαγωγές αγαθών (αξία)	673,98	698,71	703,90	703,24	1.106,19
Εισαγωγές αγαθών (αξία)	1.639,9	1.598,8	1.634,0	1.775,1	2.045,87
Εμπορικό ισοζύγιο (αξία)	-965,92	-900,09	-703,73	-1.071,86	-939,68

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

ΤΑ 5 ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΕΞΑΓΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ (CN4)

	2017		2018		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
4ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας					
[8471] Μηχανές επεξεργασίας δεδομένων	721.925	0,10%	220.055.882	20,02%	+ 30381,82%
[2710] Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (εκτός από ακατέργαστα λάδια)	74.390.274	10,69%	181.937.689	16,55%	+144,57%
[3004] Φάρμακα	66.146.298	9,50%	84.253.360	7,66%	+27,37%

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

[0302] Ψάρια, βρώσιμα, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη	69.003.957	9,91%	69.119.927	6,28%	+0,17%
[7411] Σωλήνες από χαλκό	33.471.692	4,81%	38.289.488	3,48%	+14,39%

ΤΑ 5 ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ (CN4)

	2017		2018		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας					
[2710] Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά	160.575.560	9,42%	325.140.135	16,56%	+102,48%
[8703] Αυτοκίνητα για τη μεταφορά προσώπων	99.210.294	5,82%	111.897.534	5,70%	+12,79%
[6204] Γυναικεία ενδύματα	62.154.136	3,64%	72.611.822	3,70%	+16,83%
[7403] Χαλκός καθαρισμένος και κράματα χαλκού	61.976.872	3,63%	51.059.612	2,60%	-17,62%
[0203] Κρέατα χοιροειδών	49.056.172	2,87%	47.594.485	2,42%	-2,98%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

	2014*	2015	2016	2017	2018
Εισπράξεις (αξία σε εκ. ευρώ)	282,6	426,7	500,1	465,7	570,4
Πληρωμές (αξία σε εκ. ευρώ)	263,8	205,4	218,4	236,9	289,2
Ισοζύγιο υπηρεσιών (αξία σε εκ. ευρώ)	+18,8	+221,3	+281,7	+228,8	+281,2

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

* δεν υπολογίζονται οι θαλάσσιες μεταφορές σύμφωνα με τον αναθεωρημένο τρόπο κατάρτισης από 20/11/2018

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

	2014	2015	2016	2017	2018
Αφίξεις από την Ισπανία στην Ελλάδα (χιλ. επισκέπτες)	136,23	93,62	203,3	164,0	225,7
Ποσοστό στο σύνολο των αφίξεων	0,6%	0,4%	0,7%	0,5%	0,68%
Μεταβολή	+48,1%	-31,3%	+117,1%	-19,3%	+37,6%

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ. ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Γραφείο ΟΕΥ:

ΜΑΔΡΙΤΗΣ

Ο κατάλογος που ακολουθεί είναι ενδεικτικός.

1. Ελληνικές Αρχές

Ελληνική Πρεσβεία

Τηλ.: +34915644653, Φαξ: +34915644668, gremb.mad@mfa.gr
Avenida Doctor Arce, 24, Madrid, 28002

Γραφείο ΟΕΥ

Τηλ.: +34915644592, Φαξ: +34915644668, ecocom-madrid@mfa.gr, www.agora.mfa.gr/es73
Avenida Doctor Arce, 24, Madrid, 28002

Ελληνική Κοινότητα

2. Ισπανικές Αρχές – Υπουργεία - Κρατικοί Φορείς

MINISTERIO DE ASUNTOS EXTERIORES Y DE COOPERACIÓN

Sede Palacio de Santa Cruz, Plaza de la Provincia, 1. 28071- Madrid
Tel.: +34913799700

www.exteriores.gob.es

- **DIRECCIÓN GENERAL DE ESPAÑOLES EN EL EXTERIOR Y DE ASUNTOS Y ASISTENCIA CONSULARES Y MIGRATORIOS**

Calle Pechuán, 1, 28002, Madrid

Tel: +34913791700, +34913791655, +34913797964 / 65, +34913948854

www.exteriores.gob.es

MINISTERIO DE ECONOMÍA, INDUSTRIA Y COMPETITIVIDAD

Paseo de la Castellana, 162, 28046, Madrid

Tel.: +34916038399

www.mineco.gob.es

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

- **ICEX España Exportación e Inversiones**
Paseo de la Castellana, 278, 28046, Madrid
Tel: +34900349000
www.icex.es
- **DIRECCIÓN GENERAL DEL TESORO**
Paseo del Prado, 6, 28014, Madrid
Tel.: +34912099505
www.tesoro.es
- **CENTRO PARA EL DESARROLLO TECNOLÓGICO INDUSTRIAL (CDTI)**
Calle Cid, 4, 28001, Madrid
Tel.: +34915815500 / +34912095500
www.cdti.es
- **DIRECCIÓN GENERAL DE INDUSTRIA Y DE LA PEQUEÑA Y MEDIANA EMPRESA**
Paseo de la Castellana, 160, Planta 11-12, 28046, Madrid
www.ipyme.org
- **CONSEJO SUPERIOR DE INVESTIGACIONES CIENTÍFICAS (CSIC)**
Calle Serrano, 117, 28006, Madrid
Tel.: +34915681400, Fax.: +34914113077
www.csic.es

MINISTERIO DE HACIENDA Y FUNCIÓN PÚBLICA

Calle de Alcalá, 9, 28014, Madrid
Tel.: +34 900567765
www.minhap.gob.es

- **DIRECCIÓN GENERAL DE TRIBUTOS**
Calle de Alcalá, 5, 28014, Madrid
Tel.: +34915958000
www.minhafp.gob.es
- **SUBDIRECCIÓN GENERAL DE INCENTIVOS REGIONALES**
Paseo de la Castellana, 162, Planta 21, 28046, Madrid
Tel.: +34915834965
www.dqfc.sepg.minhafp.gob.es

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

MINISTERIO DE ENERGÍA, TURISMO Y AGENDA DIGITAL

Paseo de la Castellana, 160, 28046, Madrid
Tel.: +34913493139, +34913439649
www.minetad.gob.es

MINISTERIO DE EMPLEO Y SEGURIDAD SOCIAL

Calle Agustín de Betancourt, 4, 28003, Madrid
Tel.: +34913632330
www.empleo.gob.es

- **DIRECCIÓN GENERAL DE EMPLEO**
Calle Pío Baroja, 6M, 28009, Madrid
Tel.: +34913631801 / 02, Fax: +34913632038
www.empleo.gob.es
- **SECRETARÍA DE ESTADO DE INMIGRACIÓN Y EMIGRACIÓN**
Calle José Abascal, 39, 1ª planta, 28003, Madrid
Tel.: +34913637000
www.mtas.es

MINISTERIO DE AGRICULTURA Y PESCA, ALIMENTACIÓN Y MEDIO AMBIENTE

Paseo de la Infanta Isabel, 1, 28071, Madrid
Tel.: +34913475000, +34913475368, +34913475724
www.mapama.gob.es

AGENCIA TRIBUTARIA:

DPTO. DE ADUANAS E IMPUESTOS ESPECIALES

Avda. Llano Castellano, 17, 28071, Madrid
Tel.: +34917289450
www.agenciatributaria.gob.es

INSTITUTO NACIONAL DE EMPLEO (SEPE/SERVICIO PÚBLICO DE EMPLEO ESTATAL)

Calle Condesa de Venadito, 9, 28027, Madrid
Tel.: +34915859888
www.sepe.es

COMPAÑÍA ESPAÑOLA DE FINANCIACIÓN DEL DESARROLLO (COFIDES)

Calle Paseo de la Castellana, 278, 28046, Madrid
Tel: +34915626008, +34917454480, Fax: +34915610015 , www.cofides.es

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

INSTITUTO NACIONAL DE ESTADISTICA

Paseo de la Castellana, 183, 28071, Madrid
Tel: +34915839100
www.ine.es

3. Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια

CAMARA DE COMERCIO HISPANO-GRIEGA

Calle Santa Cruz de Marcenado 31, 1ª planta, 28015, Madrid
Tel.: +34915490309210
E-mail: secretaria@camarahispanogriega.com , www.camarahispanogriega.com

HELLENIC-SPANISH CHAMBER OF COMMERCE

Πούλιου 8, Αμπελόκηποι, 11523, Αθήνα
Τηλ.: +302106801074
E-mail: info@hellenicspanishchamber.gr , www.hellenicspanishchamber.gr

CAMARA OFICIAL DE COMERCIO E INDUSTRIA DE MADRID

Plaza de la Independencia, 1, 28001, Madrid
Tel.: +34915383500, Fax: +34915383677
Email : camara@camaramadrid.es , www.camaramadrid.es

CAMARA OFICIAL DE COMERCIO E INDUSTRIA DE BARCELONA

Diagonal, 452, 08006, Barcelona
Tel.: +34902448448, Fax:+34934169301
Email : cambra@cambrabcn.org , www.cambrabcn.es

CAMARA OFICIAL DE COMERCIO E INDUSTRIA DE BILBAO

c/ Alameda Recalde, 50, 48008, Bilbao
Tel.: +34944706500, Fax:+34944436171
Email : atencionalcliente@camarabilbao.com , www.camarabilbao.com

CAMARA OFICIAL DE COMERCIO E INDUSTRIA DE SEVILLA

Plaza de la Contratación, 8, 41004, Sevilla
Tel. : +34955110898, +34955110922, +34955110907
Email : ccinsevilla@camaradesevilla.com , www.camaradesevilla.com

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

CAMARA OFICIAL DE COMERCIO E INDUSTRIA Y NAVEGACION DE MALAGA

Cortina del Muelle 23, 29015, Málaga

Tel : +34952211673, +34952211675, Fax : +34952229894

Email : info@camaramalaga.com , www.camaramalaga.com

CEOE: CONFEDERACIÓN ESPAÑA DE ORGANIZACIONES EMPRESARIALES

Calle de Diego de León, 50, 28006, Madrid

Tel: +34915663400

www.ceoe.es

4. Τράπεζες

BANCO DE ESPAÑA (OFICINAS CENTRALES)

Calle de Alcalá, 48, 28014, Madrid

Tel.: +34913385000, Fax: +34913385487

E-mail: infoweb@bde.es , www.bde.es

INSTITUTO DE CRÉDITO OFICIAL (ICO)

Paseo del Prado, 4, 28014, Madrid

Tel.: +34915921600, Fax: +34915921700

E-mail: ico@ico.es , www.ico.es

ASOCIACIÓN ESPAÑOLA DE BANCA

Paseo de la Castellana 259-D, 28046, Madrid

Tel.:+34917891311

E-mail: aeb@aebanca.es , www.aebanca.es

5. Διοργανωτές Εκθέσεων

IFEMA

Feria de Madrid, Avda. del Partenón, 5, 28042, Madrid

Tel.:+34902221515, Fax: +34917225801

E-mail: infoifema@ifema.es , www.ifema.es

FIRA BARCELONA

Fira de Barcelona, Av. Reina Mª Cristina, 08004, Barcelona

Tel.:+34902233200, Fax: +34932332198

E-mail: info@firabcn.es , www.firabcn.es

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

6. Ξενοδοχεία

AC HOTEL RECOLETOS

Recoletos, 18, 28001, Madrid

Tel.: +34914361382, Fax: +34914361383

E-mail: acrecoletos@ac-hotels.com , www.hotelacrecoletos.com

7 ISLAS HOTEL

Calle Valverde, 14, 28004, Madrid

Tel.: +34915234688, Fax: +34915234682

E-mail: reserves@7islashotel.com , www.7islashotel.com

ONE SHOT RECOLETOS 04

Calle Salustiano Olózaga, 4, 28001, Madrid

Tel.: +34911820070, Fax: +34910085886

E-mail: recoletos04@oneshothotels.com , www.oneshothotels.com

APARTAMENTOS BLUME

Calle de la Cruz, 35, 28013, Madrid

Tel.: +34914352533

E-mail: info@apartamentosblume.com , www.apartamentosblume.com

HOTEL EUROSTARS MADRID TOWER

Paseo de la Castellana, 259 B, 28046, Madrid

Tel.: +34913342700 (κ. Νίκος Κανελλόπουλος +34616419473), Fax: +34913342701

E-mail: reservations@eurostarsmadridtower.com , www.eurostarshotels.com

NH MADRID PASEO DE LA HABANA

Paseo de la Habana, 73, 28036, Madrid

Tel.: +34914430720 / +34913984639 (reservaciones)

E-mail: nhabana@nh-hotels.com , www.nh-hoteles.es/Madrid/Paseo-La-Habana

INTERCONTINENTAL Hotels & Resorts MADRID

Paseo De La Castellana 49, 28046, Madrid

Tel: +34917007300

www.intercontinental.com/hotels/us/es

Ανδα. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

HOTEL NH COLLECTION MADRID EUROBUILDING

Calle de Padre Damián, 23, 28036, Madrid

Tel: +34913537300

E-mail: nhcollectioneurobuilding@nh-hotels.com , www.nh-collection.com

7. Διπλωματικές Αποστολές

REPRESENTACIÓN DE LA COMISIÓN EUROPEA EN ESPAÑA

Paseo de la Castellana, 46, 28046, Madrid

Tel: +34 914238000

E-mail: comm-rep-es-docu@ec.europa.eu

8. Χρηματιστήρια και Εθνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς

COMISIÓN NACIONAL DEL MERCADO DE VALORES (CNMV)

Calle Edison, 4, 28006, Madrid

Tel.: +34915851500, +34902149300, Fax: +34913193373, +34933047310

www.cnmv.es

BOLSAS Y MERCADOS ESPAÑOLES (BME)

Plaza de la Lealtad 1, 28014, Madrid

Tel.: +34917095000 / +34915891184 (Protector del Inversor), Fax: +34915891252

E-mail: infobolsamadrid@grupobme.es , www.bolsamadrid.es

BOLSA DE MADRID

Plaza de la Lealtad 1, 28014, Madrid

Tel.: +34917095000

E-mail: infobolsamadrid@grupobme.es , www.bolsamadrid.es

BOLSA DE BARCELONA

Paseo de Gràcia 19, 08007, Barcelona

Tel.: +34934013555, Fax: +34934013650

E-mail: informacion@borsabcn.es , www.borsabcn.es

BOLSA DE BILBAO

Calle Calle Jose Mª Olabarrí 1, 48001, Bilbao

Tel.: +34944034400, Fax: +34944034430

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

E-mail: bolsabilbao@bolsabilbao.es , www.bolsabilbao.es

BOLSA DE VALENCIA

Calle Libreros, 2-4, 46002, Valencia

Tel.:+ 34963870156, +34963870101, Fax:+34963870133 / 60

E-mail: webmaster@bolsavalencia.es , www.bolsavalencia.es

9. Επιχειρηματικοί Φορείς

CONSEJO SUPERIOR DE CÁMARAS DE COMERCIO INDUSTRIA Y NAVIGACIÓN DE ESPAÑA (CSC)

Calle Ribera del Loira 12, 28042, Madrid

Tel.: +34915906900

E-mail: csc@cscamaras.es , www.cscamaras.es/

CONFEDERACIÓN ESPAÑOLA DE LA PEQUEÑA Y MEDIANA EMPRESA (CEPYME)

Calle Diego de León, 50, 28006, Madrid

Tel.: +34914116161

E-mail: cepyme@cepyme.es , www.cepyme.es

AGENCIA ESPAÑOLA DE COOPERACION INTERNACIONAL (AECI)

Avda. Reyes Católicos, 4, 28040, Madrid

Tel.: +34915838100

www.aeci.es

INSTITUTO DE CONTABILIDAD Y AUDITORÍA DE CUENTAS

Calle Huertas, 26, 28014, Madrid

Tel.: +34913895600

www.icac.meh.es

ASOCIACIÓN ESPAÑOLA DE CONTABILIDAD Y ADMINISTRACIÓN DE EMPRESAS

Calle Rafael Bergamin 16 B, 28043, Madrid

Tel.: +34915473756, +34915474465, Fax.: +34915413484

E-mail: info@aeca.es , www.aeca.es

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη
Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - EN ISO 9001:2008

ΟΔΗΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ASOCIACIÓN ESPAÑOLA DE EMPRESAS DE CONSULTORÍA

Calle Monte Esquinza, 34 - 2º B, 28010, Madrid

Tel.: +34913080161, Fax: +34913913593

E-mail: consultoras@consultoras.org , www.consultoras.org

10. Διεθνείς Οργανισμοί

INTERNATIONAL OLIVE OIL COUNCIL

Principe de Vergara, 154, 28002, Madrid

Tel.: +34915903638, Fax: +34915631263

E-mail: iooc@internationaloliveoil.org , www.internationaloliveoil.org

WORLD TOURISM ORGANIZATION

Capitán Haya 42, 28020, Madrid

Tel.: +34915678100, Fax: +34915713733

E-mail: omt@unwto.org , www.unwto.org

11. Διαδικτυακός Οικονομικός Τύπος

CINCO DIAS: www.cincodias.com

EL ECONOMISTA: www.economista.es

EXPANSION: www.expansion.com

Ανδα. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη

Τηλ: +34915644592, Φαξ: +34915644668, www.agora.mfa.gr/es73, ecocom-madrid@mfa.gr